

การศึกษาผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล
ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)

The Study on the Impact of Using Supplementary Learning Materials for the
Art Learning Area in the Subject of Western Music Education on the Learning
Achievement of Grade 2 students at Ramkhamhaeng University
Demonstration School (Elementary level)

กิตติศักดิ์ เสี่ยงดี¹

Kittisak Siengdee¹

Corresponding Author E-mail: kittisak.si@rumail.ru.ac.th

Received: 2025-03-30; Revised: 2025-08-18; Accepted: 2025-09-02

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล กับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยเอกสารดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) จำนวน 50 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ 1) เอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล 2) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากล 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาดนตรีสากล และ 4) แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยเอกสารการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และการทดสอบค่าทีกรณีกลุ่มตัวอย่างเดียว ผลการวิจัยพบว่า

1) เอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล มีประสิทธิภาพอยู่ที่ 88.56/82.27 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการใช้อเอกสาร อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: เอกสารประกอบการเรียนรู้, สาระการเรียนรู้ศิลปะ, วิชาดนตรีสากล, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

¹ อาจารย์, สังกัดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)

¹ Lecture, Ramkhamhaeng University Demonstration School (Elementary level)

Abstract

The purpose of this study was 1) to develop supplementary learning materials for the Art Learning Area in the subject of Western Music Education for Grade 2 students to meet the 80/80 efficiency criteria 2) to compare the learning achievement of Grade 2 students after learning with the supplementary learning materials in Western music education against the 70% standard and 3) to examine the satisfaction of Grade 2 students who learned with the supplementary learning materials in Western Music Education. This research is an experimental study. The sample used in the study consisted of 50 Grade 2 students from the Demonstration School of Ramkhamhaeng University (Elementary Level), selected using cluster random sampling. The data collection instruments included 1) supplementary learning materials for the Art Learning Area in the subject of Western Music Education 2) a lesson plan for Western Music Education 3) an academic achievement test for Western Music Education and 4) a student satisfaction questionnaire for Grade 2 students who used the supplementary learning materials. The data were analyzed using mean, standard deviation, percentage, and one-sample t-test. The research findings were as follows:

1) The instructional materials in Art (Western Music) had an efficiency of 88.56/82.27, which was higher than the 80/80 criterion 2) The students' learning achievement was significantly higher than the 70 percent criterion at the .05 level and 3) Grade 2 students satisfaction with the use of the instructional materials was at the highest level.

Keywords: Learning materials, Learning Area of Arts, Western Music Education, Learning Achievement

บทนำ

ปัจจุบันการเรียนการสอนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งด้านวิธีการสอน การเลือกใช้สื่อการสอนหรือเอกสารประกอบการเรียนรู้สำหรับการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ เป็นเรื่องที่ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะสื่อหรือเอกสารประกอบการเรียนรู้นี้จะเป็นตัวกลางในการช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ช่วยดึงดูด หรือกระตุ้นความสนใจ ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่าย รวดเร็ว และมีส่วนร่วมในการเรียนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังทำให้เกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ ได้รู้จักการแก้ปัญหา และเกิดความคิดสร้างสรรค์ รวมไปถึงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบ และช่วยให้กระบวนการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างราบรื่นจนประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้นอีกด้วย (นพมาศ ว่องวิทย์สกุล, 2562: 2-3) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบญจรัตน์ ราชฉวาง (2561: 43-39) ที่ทำการวิจัย เรื่อง ศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสร้างเอกสารประกอบการสอน วิชา การบริหารจัดการ การเรียนรู้และชั้นเรียน หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอน วิชา การบริหารจัดการการเรียนรู้ชั้นเรียน มีคะแนนในระดับเกณฑ์ที่ดีขึ้น จำนวนร้อยละ 100 ของนักศึกษาทั้งหมด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรินทร์ ภูสิงห์, และณณมล ภูสิงห์ (2563: 785-798) ที่ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดอย่างมี วิจารณญาณ รายวิชา ความเป็นครูวิชาชีพสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ผลจากการวิจัยพบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิด อย่างมี วิจารณญาณ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากผลการวิจัยที่กล่าว มาแสดงให้เห็นว่าเอกสารประกอบการเรียนมีส่วนช่วยพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาการเรียนรู้อย่าง เป็น อย่างดี และสำหรับการผลิตเอกสารประกอบการเรียนรู้อีกเพื่อให้มีคุณภาพต้องคำนึงถึงหลักการทางการศึกษา และจิตวิทยาการ เรียนรู้ โดยเอกสารเหล่านี้ควรมีเนื้อหาที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเหมาะสมกับระดับของนักเรียน รวมถึงควรมีรูปแบบที่น่าสนใจ และส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นแผ่นพับ ใบความรู้ แบบฝึกหัด หรือสื่อดิจิทัลต่าง ๆ ซึ่งสามารถช่วยเพิ่มความ เข้าใจและทักษะของนักเรียนในวิชานั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ สุนทร สันธพานนท์, และคณะ (2565: 184) กล่าวว่า เอกสารประกอบการเรียนการสอนจัดว่าเป็นนวัตกรรมที่มีคุณค่าอย่างหนึ่งในการเรียนการสอน ครูผู้สอนในยุคปัจจุบันต่างก็

ได้พัฒนาเอกสารประกอบการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางด้านการศึกษาที่เน้นให้นักเรียนมีทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติที่มีเป้าหมายให้นักเรียนทุกคนมีลักษณะและทักษะการเรียนรู้ตามยุคตามสมัย ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องมีการพัฒนาส่วนประกอบหรือองค์ประกอบสำคัญ ที่ประกอบไปด้วยหัวเรื่อง เนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่มีรูปแบบในเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ แบบฝึกหัด ใบงาน กิจกรรมการเรียนรู้ และแบบทดสอบ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบล้วนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ทั้งหลักสูตรการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนการสอน หรือเอกสารประกอบการเรียนรู้อย่างต่าง ๆ จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการวิจัยเข้ามาช่วยพัฒนาเพื่อให้นวัตกรรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพที่เป็นมาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง หรือทำให้รู้ถึงปัญหาและข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจนนำไปสู่แนวทางการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดี เนื่องจากกระบวนการวิจัย เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ที่มีระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน ปราศจากอคติส่วนตัว สามารถตรวจสอบได้ในสิ่งที่ผู้วิจัยนำมาใช้ศึกษาค้นคว้าข้อเท็จจริง เพื่อนำไปใช้อธิบายปรากฏการณ์ทางสังคม หรือพัฒนาเป็นกฎ ทฤษฎี หรือนำไปใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ และเชื่อถือได้ (สมชาย วรภิเษมสกุล, 2567: 10) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยะนันท์ หิรัญชัยโลทร, และสิทธิกร สุมาลี (2561: 44-60) ที่ทำวิจัย เรื่อง ผลการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยใช้รูปแบบการพัฒนานวัตกรรมในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) แบ่งเป็น 2 ระยะคือ ระยะที่ 1 พัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด ระยะที่ 2 การทดลองใช้และตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน และสิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้สอนและผู้เรียน ผลการวิจัยนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นแบ่งเป็น ด้านผู้สอน พบว่า กลุ่มทดลองมีพัฒนาการด้านความรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุม มีทักษะการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอยู่ในระดับมาก และด้านผู้เรียน พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีพัฒนาการด้านทักษะการคิดสูงกว่ากลุ่มควบคุม จากผลการวิจัยดังกล่าวเห็นได้ชัดว่าการใช้กระบวนการวิจัยสำหรับพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ นั้น ทำให้เห็นการพัฒนาที่เป็นขั้นตอนมีความน่าเชื่อถือหรือเกิดข้อค้นพบใหม่ ๆ สอดคล้องกับคำกล่าวของ ทิพย์สิริ กาญจนวาสิ, และศิริชัย กาญจนวาสิ (2567: 1) ที่กล่าวว่า กระบวนการวิจัยเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่สำหรับศาสตร์สาขาต่าง ๆ การวิจัยสามารถทำให้เกิดความรู้ หลักการ แนวคิด วิธีการ ทฤษฎี หรือสิ่งประดิษฐ์ที่เป็นประโยชน์ทางวิชาการ และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างกว้างขวาง

ดนตรีเป็นรายวิชาที่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้หลายด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม จึงทำให้กระทรวงศึกษาธิการเห็นถึงความสำคัญของดนตรี และได้บรรจุวิชาดนตรีไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 2 วิชาดนตรี ซึ่งประกอบไปด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 196-201) วิชาดนตรีเป็นวิชาที่มีโครงสร้างและเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่ประกอบไปด้วยเนื้อหา ด้านทฤษฎีดนตรี และด้านทักษะทางดนตรี ดังนั้นการศึกษาดนตรี เพื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรีทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นักเรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงแก่นสาระสำคัญดังกล่าว อีกทั้งควรมีประสบการณ์ตรงทั้งด้านเนื้อหาทฤษฎี และด้านทักษะทางดนตรีควบคู่กัน ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในด้านการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีและการพัฒนานักเรียนได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งจะนำไปสู่ความซาบซึ้งในสุนทรียศาสตร์ทางด้านดนตรีต่อไป (อาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง, 2563: 40) และสอดคล้องกับคำกล่าวของ ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2566: 203) กล่าวว่า สาระดนตรี คือ องค์ความรู้ทั้งหมดของวิชาดนตรี นักเรียนควรได้เรียนรู้สาระดนตรีอย่างครบถ้วนตามระดับความยากง่ายหรือความลึกซึ้งของเนื้อหาที่แตกต่างกันออกไปตามระดับการศึกษา ระดับการเรียนรู้ หรือระดับความสามารถของนักเรียน ดังนั้นเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางดนตรีจึงควรมีสื่อหรือนวัตกรรมเพื่อให้นักเรียนเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตนเอง

ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญในการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระทางดนตรีที่มีการจัดเรียงลำดับการเรียนรู้จากเรื่องง่ายไปสู่เรื่องยาก อีกทั้งนักเรียนยังสามารถใช้เอกสารประกอบการเรียนนี้ทบทวนความรู้ได้ด้วยตนเอง และเพื่อให้เอกสารประกอบการเรียนสามารถนำไปใช้เป็นเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในวิชาดนตรีสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการนำเอากระบวนการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และสามารถใช้ออกเอกสารประกอบการเรียนที่ผ่านการพัฒนาเอกสารจากกระบวนการวิจัยเป็นสื่อการเรียนรู้ในการเรียนจัดการเรียน

การสอนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ทาง การศึกษาได้มากขึ้น และส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะความรู้ทางดนตรีได้อย่างเต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล กับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล

การทบทวนวรรณกรรม

1. การจัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ ดังที่ สุนทร สนิธพานนท์, และคณะ (2565: 187-188) กล่าวว่า การจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนมีการดำเนินการ ดังนี้ 1) ศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ โครงสร้างวิชา ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ แล้ววิเคราะห์สาระการเรียนรู้ของรายวิชาที่ทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ 2) วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาในประเด็นสำคัญ แล้วนำไปจัดแยกเป็นเรื่อง หรือหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย ตามลำดับ 3) ออกแบบการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย แล้วศึกษาวิธีการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้แบบต่าง ๆ กำหนดรูปแบบให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ 4) ค้นหารวบรวมข้อมูล เนื้อหาสาระ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการเรียบเรียงเนื้อหา โดยค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และมีความน่าเชื่อถือ 5) เรียบเรียงเนื้อหาโดยจัดเรียงลำดับเนื้อหาจากเรื่องง่าย ไปสู่เรื่องที่ยาก และคำนึงถึงวัยของผู้เรียน และมีการนำเสนอที่สร้างความสนใจผู้เรียน 6) ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหา ความเหมาะสมเพื่อขอคำแนะนำมาปรับปรุงเอกสารประกอบการสอนให้สมบูรณ์ 7) นำเอกสารประกอบการสอนไปทดลองใช้ในห้องเรียนและบันทึกผลการทดลอง 8) นำผลการทดลองไปปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่องให้เอกสารมีความสมบูรณ์ 9) นำไปใช้จริงเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้

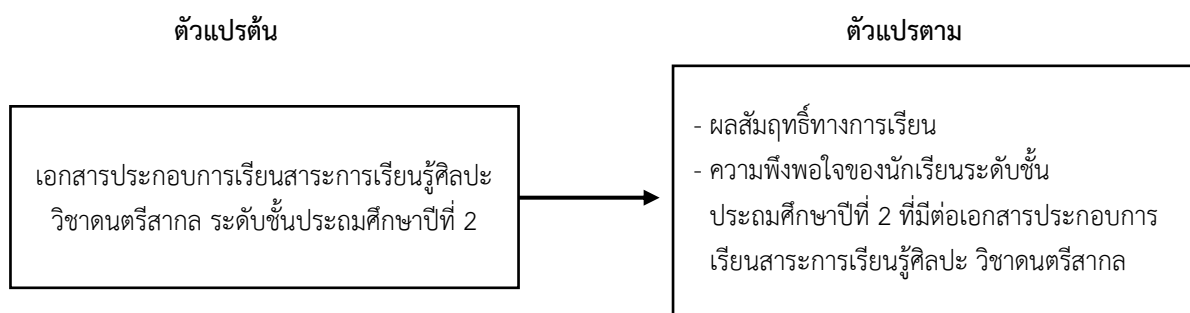
สรุปได้ว่าการทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ต้องศึกษาหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง โครงสร้างรายวิชา เนื้อหาสาระการเรียนรู้ จนถึงรูปแบบการนำเสนอรูปแบบของเอกสารการเรียนรู้ แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมและความถูกต้อง เพื่อนำไปทดลองใช้ พร้อมกับบันทึกผลเพื่อปรับปรุงให้ได้เอกสารประกอบการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ และใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

2. การวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ พิชิต ฤทธิ์เจริญ (2564: 89) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ เป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนและยังสะท้อนถึงการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน วิธีการวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เป็นไปตามจุดประสงค์ทางการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านพุทธิพิสัย ส่วนใหญ่ให้แบบทดสอบในการวัดและประเมินผลของผู้เรียน 2) ด้านจิตพิสัย อาจใช้แบบประเมินประมาณค่า การสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และ 3) ด้านทักษะพิสัย อาจใช้การทดสอบปฏิบัติ การสังเกต แบบตรวจสอบรายการ มาตรฐานประมาณค่าการประเมินตามสภาพจริงของผู้เรียน

สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ เป็นการวัดผลตามจุดประสงค์ทางการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย เป็นการวัดและประเมินผลทางด้านสติปัญญาของผู้เรียน ด้านจิตพิสัย เป็นการวัดและประเมินผลด้านความรู้สึกรู้สึกนึกคิดทางจิตใจ และด้านทักษะพิสัย เป็นการวัดและประเมินผู้เรียนว่าเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล ที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ผู้วิจัยได้ออกแบบกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-experimental Research) โดยใช้แผนการทดลองแบบ The Single Group-Posttest Only Design ซึ่งเป็นการทดลองกับกลุ่มทดลองกลุ่มเดียววัดผลเฉพาะหลังการทดลอง (ทิพย์สิริ กาญจนวาสี, และศิริชัย กาญจนวาสี. 2567: 87)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ภาคเรียนที่ 2/2567 จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 103 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เป็นนักเรียนภาคปกติระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 1 ห้อง 2 และห้อง 3 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 50 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. เอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล ประกอบไปด้วย 7 บทเรียน ดังนี้ 1) คุณสมบัติของเสียงดนตรี 2) สีสันทของเสียง 3) สนุกกับจังหวะดนตรี 4) การเคลื่อนไหวตามจังหวะ 5) เพลงและการขับร้อง 6) สัญลักษณ์ทางดนตรี และ 7) การปฏิบัติเครื่องดนตรี ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล ด้วยวิธีการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือเชิงเหตุผล (Rational Approach) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้ (วิวัฒน์ มีสุวรรณ. 2561: 72-73) ระยะที่ 1 การประเมินคุณภาพของเอกสารประกอบการเรียนฯ เบื้องต้นโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการนำเสนอของเอกสาร เนื้อหาการเรียนรู้ และแบบทดสอบของแต่ละบทเรียน โดยนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ที่ 1.00 ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงเอกสารประกอบการเรียนฯ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ระยะที่ 2 ประเมินคุณภาพของเอกสารประกอบการเรียนฯ ที่สำเร็จแล้วโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยสร้างเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล และนำเอกสารที่สร้างขึ้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อประเมินคุณภาพของเอกสารประกอบการเรียนฯ ที่สร้างขึ้นโดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ซึ่งเอกสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.71 หมายความว่า เหมาะสมมากที่สุด โดยเกณฑ์การให้คะแนนผู้วิจัยได้กำหนดเป็นรายการประเมินเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และการแปลความหมายของผลคะแนน ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมาย โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นรายการประเมิน ดังนี้ (รัตนะ บัวสนธ์. 2564: 35)

4.50 - 5.00	หมายความว่า	เหมาะสมมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายความว่า	เหมาะสมมาก

2.50 - 3.49	หมายความว่า	เหมาะสมปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายความว่า	เหมาะสมน้อย
1.00 - 1.49	หมายความว่า	เหมาะสมน้อยที่สุด

2. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากล ผู้วิจัยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 14 แผน และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมและความสอดคล้อง โดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากล มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.81 หมายความว่า แผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากลมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และการแปลผล ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมาย โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นรายการประเมิน ดังนี้ (รัตนะ บัวสนธ์. 2564: 35)

4.50 - 5.00	หมายความว่า	เหมาะสมมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายความว่า	เหมาะสมมาก
2.50 - 3.49	หมายความว่า	เหมาะสมปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายความว่า	เหมาะสมน้อย
1.00 - 1.49	หมายความว่า	เหมาะสมน้อยที่สุด

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาดนตรีสากล ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ วิชาดนตรีสากล นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม แล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบเป็นรายข้อ (IOC) มีค่าอยู่ที่ 1.00 จากนั้นนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาดนตรีสากล ไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยาก-ง่าย ได้ค่าอยู่ที่ 0.43 - 0.77 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ที่ 0.27 - 0.53 และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder - Richardson มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับอยู่ที่ 0.76

4. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล จำนวน 10 ข้อ โดยเกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีการแบบลิเคิร์ต (ณัฐภรณ์ หลาวทอง. 2559: 18-19) กำหนดให้ค่าคะแนนตามลำดับ ดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	มากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	มาก
3 คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	น้อย
1 คะแนน	หมายถึง	น้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมาย โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านและรายข้อ ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายความว่า	พึงพอใจมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายความว่า	พึงพอใจมาก
2.51 - 3.50	หมายความว่า	พึงพอใจปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายความว่า	พึงพอใจน้อย
1.00 - 1.50	หมายความว่า	พึงพอใจน้อยที่สุด

ผู้วิจัยนำแบบวัดความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้ภาษา การสื่อความหมาย เกณฑ์การประเมิน และหาค่าดัชนีความ

สอดคล้องของแบบสอบถามรายข้อที่ต้องการวัด (IOC) มีค่าอยู่ที่ 1.00 จากนั้นนำแบบวัดความพึงพอใจที่ผ่านการตรวจและปรับปรุงจากผู้เชี่ยวชาญ นำไปทดลองกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบวัดถามความพึงพอใจทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ครอนบาค (Reliability Cronbach Alpha) มีค่าอยู่ที่ 0.81

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ผู้วิจัยเตรียมเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ประกอบไปด้วย เอกสารประกอบการเรียนสาระศิลปะ วิชาดนตรีสากล แผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากล แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาดนตรีสากล และแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนฯ
2. ผู้วิจัยดำเนินการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เป็นกลุ่มทดลอง เอกสารการเรียนประกอบไปด้วยบทเรียนจำนวน 7 บทเรียน โดยใช้ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากล จำนวน 14 แผน (1 ครั้งต่อสัปดาห์ ครั้งละ 50 นาที) โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ดังนี้ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุปบทเรียน พร้อมทั้งทำการประเมินระหว่างเรียน และทำการบันทึกข้อมูล
3. ผู้วิจัยดำเนินการให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาดนตรีสากล จำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยตรวจให้คะแนน และคะแนนส่วนนี้เป็นคะแนนทดสอบหลังเรียน โดยคิดเป็นคะแนนเต็ม 30 คะแนน
4. ผู้วิจัยประเมินเอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล เพื่อหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (E_1/E_2 efficiency index) ของเอกสารประกอบการเรียนฯ โดยมีเกณฑ์อยู่ที่ 80/80
5. ผู้วิจัยนำแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง ประเมิน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
6. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง ที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาดนตรีสากลหลังเรียนมาวิเคราะห์เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติ one sample t-test ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งได้ค่าร้อยละ 82.27 และการทดสอบค่าที่แบบกรณีกกลุ่มเดียว

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล ที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์เอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล

นักเรียน	คะแนนระหว่างเรียน (คะแนนเต็ม 25 คะแนน)		คะแนนหลังเรียน (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)	
	$\bar{X}$	E_1 (ร้อยละ)	$\bar{X}$	E_2 (ร้อยละ)
50	22.14	88.56	24.68	82.27

จากตารางที่ 1 แสดงค่าประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล พบว่าค่า E_1/E_2 ของเอกสารประกอบการเรียนฯ เท่ากับ 88.56/82.27 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ 80/80 จึงยอมรับว่าเอกสารประกอบการเรียนฯ ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนวิชาดนตรีสากลของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากลกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนวิชาดนตรีสากลของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เทียบเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดลอง	N	คะแนนเต็ม	เกณฑ์ร้อยละ 70	$\bar{X}$	SD	t	df	Sig.
หลังเรียน	50	30	21	24.68	2.71	9.61	49	0.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t_{0.05,49} = 1.6766$)

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.68 คิดเป็นร้อยละ 82.27

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล

ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	เอกสารประกอบการเรียนทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาดนตรีสากลได้เป็นอย่างดี	4.56	0.58	พึงพอใจมากที่สุด
2	เอกสารประกอบการเรียนมีเนื้อหาการเรียนรู้ที่ทันสมัย	4.34	0.69	พึงพอใจมาก
3	รูปภาพในเอกสารประกอบการเรียนมีภาพที่ชัดเจน ทำให้นักเรียนมองเห็นได้ง่าย	4.58	0.61	พึงพอใจมากที่สุด
4	ขนาดของตัวอักษรภายในเอกสารมีขนาดที่ทำให้นักเรียนอ่านได้ง่าย	4.46	0.65	พึงพอใจมาก
5	ขนาดของโน้ตเพลงภายในเอกสารมีขนาดที่ทำให้นักเรียนมองเห็นได้ชัดเจน	4.44	0.73	พึงพอใจมาก
6	เอกสารประกอบการเรียนมีกิจกรรมดนตรีที่ช่วยทำให้นักเรียนได้เรียนรู้เป็นอย่างดี	4.68	0.51	พึงพอใจมากที่สุด
7	รูปแบบของเอกสารประกอบการเรียนทำให้นักเรียนมีความน่าสนใจที่จะเรียนรู้	4.50	0.79	พึงพอใจมากที่สุด
8	แบบฝึกหัดท้ายบทเรียนช่วยเพิ่มความรู้ และทบทวนความรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี	4.52	0.76	พึงพอใจมากที่สุด
9	จำนวนข้อของแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนไม่มาก หรือน้อยเกินไปสำหรับนักเรียน	4.60	0.73	พึงพอใจมากที่สุด
10	แบบฝึกหัดท้ายบทเรียนมีรูปแบบการทำแบบฝึกที่หลากหลาย	4.54	0.73	พึงพอใจมากที่สุด
สรุป		4.52	0.68	พึงพอใจมากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.52 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.68 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการศึกษา เรื่อง การศึกษาผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล ที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ (ฝ่ายประถม) ผลจากการศึกษาสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ผลจากการศึกษาพบว่า เอกสารประกอบการเรียนฯ มีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 อยู่ที่ 88.56/82.27 ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนาเอกสารประกอบการเรียนฯ โดยใช้วิธีการหาประสิทธิภาพของเอกสารเชิงเหตุผล (วิวัฒน์ มีสุวรรณ. 2561: 72-73) ซึ่งแบ่งการพัฒนาเอกสารออกเป็นเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การกำหนดรูปแบบการนำเสนอเอกสาร การจัดเรียงลำดับเนื้อหาการเรียนรู้อาจารย์วิชาดนตรีสากล และแบบทดสอบหลังจบการเรียนรู้ในแต่ละบทเรียน แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของรูปแบบเอกสารประกอบการเรียนฯ แล้วนำผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข ระยะที่ 2 เป็นการนำรูปแบบเนื้อหา และสาระการเรียนรู้วิชาดนตรีสากล ที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญนำมาสร้างเป็นเอกสารที่ใช้จริง แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินคุณภาพของเอกสารประกอบการเรียนฯ ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มทดลอง ซึ่งกระบวนการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนฯ ตามที่กล่าวมาสอดคล้องกับทฤษฎีการสอนของบรูเนอร์ที่กล่าวว่าการที่ผู้สอนจะจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนนั้นต้องพิจารณาหลักการ 4 ประการ ได้แก่ แรงจูงใจ โครงสร้างความรู้ ลำดับขั้นของการเสนอเนื้อหา และการเสริมแรง (สุคนธ์ สินธพานนท์, และคณะ 2565: 116) ทำให้เอกสารประกอบการเรียนฯ เป็นสื่อประกอบการเรียนรู้ที่ทำให้ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระการเรียนรู้วิชาดนตรี และสามารถพัฒนาทักษะทางดนตรีของนักเรียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับคำกล่าวของนพมาศ ว่องวิทย์สกุล (2562: 6) กล่าวถึงการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน เป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจ เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดความยึดมั่น และผูกพันกับการเรียน ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จต่อการเรียนต่อไป

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนฯ มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.68 คิดเป็นร้อยละ 82.27 เนื่องจากเอกสารประกอบการเรียนฯ มีการเรียงลำดับเนื้อหาการเรียนรู้อย่างง่ายไปยาก ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน เกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถพัฒนาทักษะทางดนตรีได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับคำกล่าวของ ฌีรดา เวชญาลักษณ์ (2562: 121) ที่กล่าวถึงการออกแบบสื่อหรือนวัตกรรมการเรียนรู้ออกแบบให้นักเรียนเกิดความสนใจ การสังเกต การจดจำ มีความคิดสร้างสรรค์ และกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม อีกทั้งแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนของเอกสารประกอบการเรียนฯ ประกอบไปด้วยแบบฝึกด้านทฤษฎีดนตรีหรือเนื้อหา และแบบฝึกด้านทักษะการปฏิบัติดนตรี มีส่วนช่วยทำให้นักเรียนได้นำความรู้จากบทเรียนที่เรียนมาใช้ตอบคำถาม หรือใช้ฝึกทักษะการปฏิบัติดนตรี จึงทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจต่อบทเรียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับคำกล่าวของ สุคนธ์ สินธพานนท์, และคณะ (2565: 114) ที่กล่าวว่าแบบฝึกหรือชุดฝึกมีความสำคัญต่อนักเรียนที่ช่วยเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น มีความชัดเจนขึ้น ส่งผลให้การสอนของครูและผลการเรียนรู้ของนักเรียนประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จันจิรา สราธรรม (2566: 19-39) ที่ทำการวิจัย เรื่อง การใช้แบบฝึกทักษะทางการเรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ผลจากการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยชุดฝึกทักษะมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีผลการประเมินสมรรถนะของผู้เรียนโดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับดีเยี่ยม

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการเรียนฯ อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด เนื่องจากเอกสารประกอบการเรียนฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีรูปภาพประกอบเนื้อหาการเรียนรู้อย่างช่วยทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งขนาดของตัวอักษร กับโน้ตเพลงมีขนาดใหญ่

มองเห็นได้ชัดเจน ทำให้นักเรียนสามารถมองเห็นทั้งตัวอักษรและโน้ตเพลงได้ชัดเจน และนักเรียนสามารถใช้เอกสารประกอบการเรียนฯ เพื่อทบทวนการฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีได้ด้วยตนเอง อีกทั้งแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนมีรูปแบบที่หลากหลายทั้งด้านทฤษฎี และทักษะการปฏิบัติดนตรี จึงเป็นสิ่งเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจและกระตุ้นให้นักเรียนอยากลงมือทำแบบฝึกหัดต่าง ๆ ในบทเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการเรียนฯ ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไคด์ ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง เมื่อบุคคลได้รับสิ่งเร้าและมีผลการตอบสนองที่ส่งผลพึงพอใจก็ย่อมจะอยากเรียนรู้ต่อไป ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเรียนรู้ (ทิตนา แหมมณี. 2566: 51) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนกุลต แสนทวีสุข (2564) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนการสอนเมโลเดียน สำหรับชมรมดนตรีโรงเรียนบ้านคำสมอ อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนการสอนเมโลเดียน อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล ที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนต้องศึกษาเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล ให้เข้าใจในเนื้อหาของแต่ละบทเรียน เพื่อใช้เอกสารประกอบการเรียนฯ เป็นสื่อสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ครูผู้สอนแนะนำให้ให้นักเรียนนำเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากลไปใช้สำหรับการทบทวนเนื้อหาในบทเรียน หรือทบทวนทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีในแบบฝึกหัดภายในเอกสารประกอบการเรียนฯ เพื่อให้เกิดความแม่นยำ และชำนาญของทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนเกี่ยวกับทฤษฎีดนตรีสากล เพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีด้านการร้อง และด้านการอ่านโน้ตดนตรี เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทั้ง 2 ด้านมากยิ่งขึ้น เพราะนักเรียนยังไม่ชำนาญในการร้องโน้ตให้ถูกต้องตามระดับเสียง และยังไม่ชำนาญทักษะการอ่านโน้ตดนตรีที่แม่นยำ

2.2 ควรเพิ่มเทคนิคการฝึกทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี ลงในเอกสารประกอบการเรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรีสากล ในรูปแบบของคิวอาร์โค้ด เพื่อให้นักเรียนใช้คิวอาร์โค้ดในการสแกนเปิดวิดีโอที่สนใจประกอบการศึกษาทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีได้ด้วยตนเอง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- จันจิรา สารธรรม. (2566). การใช้แบบฝึกทักษะทางการเรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. *Journal of Sustainable Social Development*. 1(6): 19-39.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2566). **ดนตรีศึกษาหลักการและสาระสำคัญ**. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐวรรณ หลาวทอง. (2559). **การสร้างเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2562). **หลักการจัดการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพย์สิริ กาญจนวาลี, และศิริชัย กาญจนวาลี. (2567). **วิธีสำคัญวิทยาการวิจัย**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ทันใจ.
- ทิตนา แหมมณี. (2566). **ศาสตร์การสอน**. (พิมพ์ครั้งที่ 26). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนกุลต แสนทวีสุข. (2564). **การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนการสอนเมโลเดียน สำหรับชมรมดนตรีโรงเรียนบ้านคำสมอ อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- นพมาศ ว่องวิทย์สกุล. (2562). **สื่อการสอนสำหรับครูประถม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจรัตน์ ราชฉวาง. (2561). ศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสร้างเอกสารประกอบการสอน วิชา การบริหารจัดการการเรียนรู้และชั้นเรียน หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ. **วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา**. 30(107): 43-49.
- ปิยะนันท์ หิรัณย์โชติพร, และสิทธิกร สุมาลี. (2561). การพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนในระดับประถมศึกษา. **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย**. 10(1): 44-60.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2564). **เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตน์ บัวสนธิ์. (2564). **การวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิวัฒน์ มีสุวรรณ. (2561). **วิจัยทางเทคโนโลยีการศึกษา**. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมชาย วรภิเษมสกุล. (2567). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันท์ สินธพานนท์, และคณะ (2565). **นวัตกรรมการเรียนการสอนของครูยุคใหม่เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันท์ ภูสิงห์, และนฤมล ภูสิงห์. (2563). การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รายวิชา ความเป็นครูวิชาชีพสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. **วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์**. 5(2): 785-798.
- อาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง. (2563). **พื้นฐานจัดการเรียนรู้ทางดนตรี**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.